

Märgi ka ära, millises aiaosas meeldib teil perega rohkem aega veeta, kuidas liigub krundil päike. Seda on oluline jälgida just siis, kui päike liigub madalamalt – et istumiskoht ei jääks kõigile päevaks varju.

Vaata oma krundi aknast ja ruumist, kus olete kõige rohkem, ja tee seda erinevatel aastaaegadel. Igal aastaajal on oma nägu ja kui teed pilte, märgid ära, mis sind häirib, saadki pilte võrreldes selguse, kuhu mida istutada ja kus tuleb hoopis midagi maha võtta.

Samuti on hea, kui vaatad krundi ka küllatulija pilgu läbi: milline osa aiast on möödakäijale näha ja mis esmamulje sinus tekib või soovid, et tekiks. Sinu kodu on sinu pere kindlus ja sa soovid, et siin oleks hea olla ja laadida oma akusid, kui oled väsinud.

Kui oled saanud selgeks, milliseid radu kasutate kõige rohkem, kus teile meeldib istuda ja aega veeta, ärista need kohad teie lemmiktaimedega. Lemmiklõhnad ja -värvid tekitavad mõnusa tunde, neid kokku sobitades saadki just sinule sobivad istutusala.

Suuremad taimegrupid mõjuvad efektselt, seega istuta taimi kolme, viie või seitsme kaupa. Kindlasti tuleb siin arvestada, milline on nende taimede lõplik suurus. Kui esmalt tundub, et istutusala jääb lahedaks ja suurte vahedega, täida taimede vahed multši, kivide, sibullilledele või suvelilledega.

Taimede valikul arvesta, et silmailu oleks aias aastaringelt. Öitsvad taimed pakuvad rohkem rõõmu kevadest sügiseni, aga on ka väga palju huvitavaid põõsaid ja okaspuuvorme, mille võrsed või okkad püüavad pilku erinevate värvitoonidega. Istuta näiteks kokku krookused ja hostad, rooside vahele sibullilli ja lavendlit, mis muuseas lisaks ilule peletab lehetäisid ja vähendab nende hulka.

Puude ja põõsaste istutamisel tekita samuti ühised istutusala. Elutempo on kiire ja soovid ju kindlasti, et sul oleks oma ilusat aeda hiljem lihtsam hooldada. See on oluline nii rohimise lihtsustamiseks kui ka muru niitmisel. Üksikute taimede, puude ja põõsaste ümbert niitmine viidab aega ja nad ei mõju ka silmale efektselt. Loomulikult on erandiks ülisuurteks kasvavad üksikud ilu- ja viljapuud. Seal all kasuta multši, siis ei ole ohtu, et trimmerdades vigastad puud.

Kui oled oma aia ilu nautinud juba aastaid ja soovid lihtsalt muudatusi, siis vaata hoolega üle oma olemasolevad taimed. Kui püsikud on kasvanud liiga suureks ja laiaks, kasuta seda taimmaterjali jagamise teel ka teistes kohtades või tee vahetuskaupa naabrina mõne uue huvitava taime saamiseks.

Et muru pakuks kevadist silmailu, istuta sinna praegu krookusi, mida rohkem, seda uhkem. Selle ala püsima jäämiseks arvesta kevadel, et esimene niitmine oleks kõrgemalt, nii jõuavad lillesibulad puhkeajale jääda ja kolletuda – see on kõigile sibullilledele väga oluline!

Kui istutusala koht kindlaks määratud, siis arvesta taas, et suurem ala mõjub alati paremini.

Kuressaare gümnaasiumi istutusala, rajatud 2014. aasta augustis. RAUL VINNI

Sibullilledele istutusala, rajatud oktoobris 2013. ERAKOGU

Just praegu, sügisel, oleks tark teha eeltöö kevadeks. Kui sa mürgitamist kasutada ei soovi, kata tulevase peenra ala kõduneva multšiga. Selleks sobib näiteks mitmekordne papi- ja ajalehtede kiht, mis tuleb katta lehtedega. Kevadel, kui läheb peenarde rajamiseks, saad siis kergema vaevaga kaevata ja toimetama hakata.

Samuti on praegu ehk aega külastada puukoolide kodulehekülgi ja teha taimevalik. Igal juhul soovitan väga arvestada meie põhjamaise kliimaga ja soetada taimed, mida meil on juba aastaid kasvatatud ja mis on siin vastu pidanud. Kuigi Saaremaa kliima on leebem, on siiski taimi, mis ei pruugi vastu pidada. Loe erinevaid aiandusfoorumeid ja teiste aednike kogemusi.

Ja kui sa kõike seda teed, näed peagi, et oled juba alateadlikult teinud õigeid valikuid. Usalda oma sisetunnet ja loo endale sobiv aiaruum. AED on osa kodust ja see on sinu oma nägu.

Kaunist advendiaega!

Tekst Merle Vaha, AK Getmer OÜ

Pildid ERAKOGU